

Running head: ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING
GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

**Onderzoek naar de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot
gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling**

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen (200600042)

2016-2017

Naam: Karen Sleurink & Anna Snijder

Studentnummer: 5530040 & 5522277

Thesisbegeleider: A. Dominik

Datum: 23-06-2017

Abstract

Objective This research studies the correlation between feeling of competence regarding conversational skills and the number of child abuse reports by pedagogical staff and care consultants of Spelenderwijs Utrecht. The moderators of this study are number of years of work experience and work function. **Method** Questionnaires have been taken among the participants. These explore the feeling of competence regarding conversational skills and provide insight into the background data, such as the number of years of work experience and work function. A total of 66 respondents ($M_{age} = 41.19$, $SD = 10.95$) participated in this research. The sample contains only women and has a distribution of 57 pedagogical staff and 9 care consultants. A regression analyses and moderation analyses have been conducted. **Results** No significant results have been found for the correlation between feeling of competence regarding conversational skills, and the number of child abuse reports. Also, work function and work experience do not have a moderating effect here. However, care consultants generally report more than pedagogical staff. **Discussion** It is important that more research is done on the coherence between feeling of competence regarding conversational skills and the number of child abuse reports, because the current research is based on a small sample with a skewed distribution between pedagogical staff and care consultants. It is also important to investigate other possible factors that affect the number of child abuse reports.

Keywords: care consultants, child abuse, communication skills, feeling of competence, pedagogical staff, work experience, work function.

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKSVAAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

Onderzoek naar de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en aantal meldingen van kindermishandeling

Kindermishandeling is anno 2017 nog steeds een maatschappelijk probleem. De cijfers van het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling laten zien dat jaarlijks ongeveer 119.000 kinderen tussen de 0-18 jaar worden mishandeld in Nederland (Alink et al., 2011; Alink et al., 2013). Sinds 2015 is de Jeugdwet [Jw] van kracht. Hierin wordt kindermishandeling gedefinieerd als elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel (art. 1.1 Jw 2015).

Kinderen onder de vijf jaar lopen een groter risico op kindermishandeling. Jonge kinderen zijn namelijk afhankelijk van hun opvoeders, niet in staat om te begrijpen wat er gebeurt en zijn te jong om zichzelf te verdedigen. Dit maakt hen het meest kwetsbaar voor kindermishandeling (Berger, Ten Berge, & Geurts, 2004; Connell, Bergeron, Katz, Saunders, & Tebes, 2007; DeVooght, McCoy-Roth, & Freundlich, 2011; Tang, 2006).

Kindermishandeling is gekoppeld aan sociale problemen en negatieve lange termijnconsequenties (Gilbert et al., 2009). Kinderen die mishandeld zijn, hebben een grotere kans op het ontwikkelen van verscheidene psychiatrische stoornissen en kunnen hiervan hun leven lang gevolgen ondervinden (Heim, Shugart, Craighead, & Nemeroff, 2010). Ook vertoont een grote groep van deze kinderen tijdens de adolescentie internaliserend en/of externaliserend probleemgedrag (Cecil, Viding, Fearon, Glaser, & McCrory, 2016; Moylan et al., 2010). Het is daarom belangrijk dat er meer aandacht is om deze problemen te voorkomen.

Veel kinderen in de leeftijd van twee tot vier jaar brengen meerdere keren per week tijd door op een peutercentrum. Pedagogisch medewerkers en leerkrachten spelen een belangrijke rol in de identificatie van kindermishandeling en het voorkomen van ernstiger letsel. Zij zien de kinderen op regelmatige basis en daarbij kunnen zij de interactie tussen de ouders en het kind waarnemen (Gilbert et al., 2009). Het melden van kindermishandeling is een belangrijke procedure die vooraf gaat aan het inzetten van onderzoek naar de desbetreffende situatie. Sinds juli 2013 is in Nederland een verplichte meldcode actief voor professionals die werkzaam zijn in onder andere de sectoren gezondheidszorg, onderwijs en kinderopvang. De meldcode is een stappenplan voor het signaleren en melden van kindermishandeling. In de derde stap wordt een gesprek aangegaan met de ouders van het minderjarige kind, waarbij zorgen worden gedeeld. Als de vermoedens blijven bestaan, wordt er een afweging gemaakt in het wel of niet doen van een melding bij Veilig Thuis. Dit gesprek is van belang om kindermishandeling in

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

vroegtijdig stadium te signaleren (Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, 2016). Leerkrachten, pedagogisch medewerkers en verpleegkundigen falen echter vaak in het rapporteren en melden van kindermishandeling, waardoor kinderen niet de bescherming en behandeling ontvangen die ze nodig hebben (Feng, Huang, & Wang, 2010; Feng, Wu, Fetzner, & Chang, 2012; Goebbels, Nicholson, Walsh, & De Vries, 2008; Kenny, 2001; Kenny, 2004; Webster, O'Toole, O'Toole, & Lucal, 2005). Kortom, kindermishandeling wordt heden ten dage ondergerapporteerd en dus zijn er meer slachtoffers dan daadwerkelijk bekend is (Flaherty et al., 2008; Gilbert et al., 2009; Webster et al., 2005).

Bovendien toont onderzoek aan dat professionals, leerkrachten en pedagogisch medewerkers obstakels ervaren voordat ze een melding doen van kindermishandeling. Veelal komt naar voren dat leerkrachten ervaren dat ze te weinig kennis hebben over kindermishandeling, niet weten hoe ze moeten melden en signalen niet herkennen (Abrahams, Casey, & Daro, 1992; Alvarez, Kenny, Donohue, & Carpin, 2004; Piltz & Wachtel, 2009; Schols, De Ruiters, & Öry, 2013; Walsh, Bridgestock, Farrell, Rassafiani, & Schweitzer, 2008).

In het onderzoek van Munro (2005) geven professionals, zoals leerkrachten, aan dat als het gaat om het welbevinden van kinderen er meer behoefte is aan de ontwikkeling van hun professionele vaardigheden, waaronder de ontwikkeling van communicatievaardigheden. Het praten over kindermishandeling met ouders wordt als een moeilijke taak ervaren. Professionals communiceren vaak niet op de juiste manier met ouders. Er is meer onderzoek nodig naar gespreksvaardigheden die zinvol zijn tussen ouders en professionals (Forrester, Kershaw, Moss, & Hughes, 2008).

Schols en collega's (2013) gaan ervan uit dat als een persoon meer mogelijkheden en vaardigheden bezit, de kans groter is dat intenties overgaan in acties. Deze intenties worden beïnvloed door sociale invloeden, maar ook door self-efficacy. Dit houdt in dat een persoon een overtuiging heeft dat hij of zij zich capabel genoeg voelt om te doen wat nodig is om een taak goed te volbrengen (Bandura, 1997). Er is gebleken dat professionals zich niet competent genoeg voelen over hun communicatievaardigheden om het gesprek met een ouder aan te gaan over de signalen van kindermishandeling die zij hebben opgevangen (Schols et al., 2013; Van Rossum, Ten Berge, & Anthonijsz, 2008). Professionals ervaren dit gesprek als een struikelblok en dit zou tevens een verklaring kunnen zijn waarom er sprake is van onderrapportage bij kindermishandeling. Meer onderzoek hiernaar is nodig. Als dit verband wordt aangetoond, dan is het van belang dat de gespreksvaardigheden van professionals verbeteren.

De competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden is niet de enige factor die effect heeft op het aantal meldingen van kindermishandeling. Uit onderzoek is

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

gebleken dat werkervaring ook een rol speelt. Deze studie toont aan dat meer ervaren leerkrachten eerder een melding doen van kindermishandeling en minder ervaren leerkrachten zich minder competent voelen met betrekking tot het doen van een melding van kindermishandeling (Goebbels et al., 2008). Dit zou kunnen betekenen dat werkervaring invloed heeft op het wel of niet doen van een melding van kindermishandeling. Hieruit volgt dat ervaren leerkrachten meer meldingen zullen doen van kindermishandeling dan onervaren leerkrachten.

Ook kan werkfunctie een belangrijke rol spelen als het gaat om het doen van een melding. In onderzoek van Kenny (2001) geven pedagogisch medewerkers aan dat zij het niet als hun taak zien om de daadwerkelijke melding te doen, maar dat ze dit eerder uitbesteden aan hun manager, zoals een zorgconsulent.

In deze studie wordt onderzoek gedaan naar de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gesprekvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling door zorgconsulenten en pedagogisch medewerkers. De verwachting, gebaseerd op bovenstaande literatuur, is dat er een positieve samenhang is (Schols et al, 2013; Van Rossum et al, 2008). Dit houdt in dat als er een hogere competentiebeleving op het gebied van gespreksvaardigheden bij pedagogisch medewerkers en zorgconsulenten is dat er meer meldingen gedaan worden.

Om te kijken of er sprake is van moderatoren die de samenhang beïnvloeden worden het aantal jaar werkervaring en werkfunctie meegenomen. Hieruit volgt eerste deelvraag: Wat is het modererende effect van het aantal jaar werkervaring op de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling door zorgconsulenten en pedagogisch medewerkers. De verwachting is dat werkervaring een versterkend effect heeft op deze samenhang (Goebbels et al., 2008). De tweede deelvraag van deze studie luidt: In hoeverre modereert werkfunctie, dan wel zorgconsulent, dan wel pedagogisch medewerker, op de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling? De verwachting is dat werkfunctie modereert op de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling (Kenny, 2001).

Methode

Participanten

De populatie waaruit de steekproef selectief is getrokken bestaat uit pedagogisch medewerkers en zorgconsulenten van scholen van voor- en vroegschoolse educatie in Utrecht. De steekproef is ontstaan op basis van aanmelding. De beschrijvende statistieken over de participanten zijn te vinden in Tabel 1 op de volgende pagina. Zoals is af te lezen uit de tabel hebben in totaal 66 participanten deelgenomen aan het

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKSVAAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

onderzoek. Hoe groter de steekproef, hoe kleiner de standaardfout (Field, 2013). Oftewel, de meting is representatiever. De gemiddelde leeftijd is 41.19 jaar met een standaardafwijking van 10.95. Er hebben enkel vrouwen meegedaan aan deze studie. De gemiddelde werkervaring is 13.61 jaar, met een standaardafwijking van 7.41. Van de participanten heeft meer dan de helft (57,6%) een HBO of WO opleiding afgerond.

Tabel 1

Beschrijvende Statistieken Participanten (n=66)

	<i>n</i>	<i>M_{age}</i>	<i>SD</i>
Pedagogisch medewerkers	57	40.71	11.18
Zorgconsulenten	9	44.22	9.35

Procedure

Het onderzoek loopt van februari 2017 tot juli 2017. In februari zijn de vragenlijsten opgesteld en is contact opgenomen met de desbetreffende locaties. De vragenlijsten zijn vervolgens verspreid onder de participanten. Zij hebben tweeënhalve week de tijd gehad om de vragenlijsten in te vullen, waarna de data zijn ingevoerd in SPSS en analyses zijn uitgevoerd. Deze kwantitatieve hypothese toetsende studie heeft als doel om te kijken wat de samenhang is tussen de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling.

Design. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van diverse vragenlijsten die verschillende domeinen onderzoeken. De verschillende vragenlijsten bieden de mogelijkheid om inzicht te krijgen in demografische gegevens van de participanten en competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden van pedagogisch medewerkers en zorgconsulenten.

Context en ethiek. Dit onderzoek is van grote maatschappelijke relevantie aangezien een adequate respons op kindermishandeling van groot belang is. Met de resultaten van dit onderzoek naar de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling kan vervolgens geïnvesteerd worden in de gespreksvaardigheden van professionals. Dit heeft tevens tot gevolg dat kindermishandeling meer gemeld wordt en meer kinderen de hulp ontvangen die zij nodig hebben. Daarbij geeft het invullen van de vragenlijst de participant inzicht in de competentiebeleving wat betreft gespreksvaardigheden en kennis van kindermishandeling. Het levert dus ook direct iets op voor de participant zelf.

Tijdens het onderzoek wordt de privacy van de participanten gewaarborgd aan de hand van een codering. Iedere vragenlijst kan daarom anoniem worden ingevuld. Er valt niet te herleiden welke vragenlijst bij welke participant hoort.

Meetinstrumenten

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

Er is voor dit onderzoek gebruik gemaakt van een vragenlijst die achtergrondgegevens meet en een vragenlijst die de zelfwaargenomen communicatievaardigheden meet onder pedagogisch medewerkers en zorgconsulenten.

Achtergrondgegevens. De achtergrondgegevens worden gebruikt om inzicht te krijgen in sociaal demografische gegevens. De vijftien vragen zijn bijvoorbeeld gericht op de werkervaring van de participant, de cursus-ervaring omtrent kindermishandeling en gespreksvoering en aantal meldingen dat een participant heeft gedaan. Het invullen van deze lijst duurt ongeveer drie minuten. Een voorbeeldvraag: 'Heeft u wel eens een melding van kindermishandeling gedaan bij het AMK/Veilig Thuis?' De antwoordschaal verschilt per vraag. Sommige vragen zijn open en andere hebben een Ja/Nee-antwoordmogelijkheid. De variabelen die hiermee getracht worden te meten zijn het aantal meldingen van kindermishandeling (MeldKM), de werkfunctie van ofwel pedagogisch medewerker (FunctiePM) of zorgconsulent (FunctieZ) en het aantal jaren werkervaring (WerkE) (zie Bijlage).

Zelfwaargenomen communicatievaardigheden. Deze vragenlijst bestaat uit twaalf vragen en wordt gebruikt om inzicht te krijgen in de zelfwaargenomen gespreksvaardigheden van de participanten. De participant zal ongeveer acht minuten bezig zijn met het invullen van deze vragenlijst. De vragen zijn gericht op gespreksvaardigheden zoals aandachtig luisteren en empathie tonen. Een voorbeeldvraag: 'Hoe zeker bent u dat u goed de ouder kunt overtuigen om meer te vertellen over de eigen zorgen en problemen?'. De vragenlijst wordt gescoord op een Likert-schaal van 1-10, waarbij 1 zeer onzeker is en 10 zeer zeker. Er is ook een antwoordmogelijkheid 'niet van toepassing'. De vragenlijst is gebaseerd op de self-efficacy questionnaire (SE-12) die is beoordeeld met een Cronbach's alpha van 0.95 en een test-hertest betrouwbaarheid van 0.71 (Axboe, Christensen, Kofoed, & Ammentorp, 2016). De variabele die hiermee gemeten wordt is de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden (CompGS) (zie Bijlage) van de participanten.

Analyseplan

Variabelen. In de onderzoeksvraag worden vier begrippen aangehaald die enige uitleg vergen. Allereerst competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden (CompGS). Deze variabele meet diverse eigenschappen, zoals empathie tonen en luisteren. Hiervan wordt één schaal gemaakt van de gemiddelde score op de losse items (GemCompGS). Deze schaal heeft een Cronbach's alpha van .90. Dit wordt beschouwd als een hoge betrouwbaarheid (Tavakol & Dennick, 2011).

De tweede variabele is ook een eigenschap, namelijk het aantal meldingen van kindermishandeling (MeldKM) dat gedaan is door een zorgconsulent of pedagogisch medewerker. Dit wordt gemeten aan de hand van de vraag hoeveel meldingen de

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

participant ooit gedaan heeft. Tevens zijn de moderatoren, werkfunctie (FunctiePM of FunctieZ) en werkervaring (WerkE) ook eigenschappen (zie Bijlage).

Controleren kwaliteit data. Om codeerfouten te voorkomen die van invloed zijn op de statistische analyse wordt de correctheid van de data gecontroleerd door een tweede persoon. Indien zich missende waarden voordoen in het databestand kunnen deze vervangen worden door het gemiddelde van de schaal, maar er wordt een grens gesteld van 5%. Wanneer de grens van 5% overschreden wordt, is de data niet meer betrouwbaar en wordt de respondent niet meegenomen in de analyses.

Data-analyse. Naast het controleren op missende waarde zullen voorafgaand aan de regressieanalyse de beschrijvende statistieken van achtergrondvariabelen in kaart worden gebracht. Daarnaast zal er een bivariate correlatieanalyse worden uitgevoerd om de samenhang tussen achtergrondvariabelen, de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling te analyseren. Vervolgens zal een lineaire regressieanalyse uitgevoerd worden om de samenhang te onderzoeken tussen competentiebeleving, de onafhankelijke variabele met een ratio meetniveau, en het aantal meldingen, de afhankelijke variabele met een ratio meetniveau. Voordat de regressie zal worden uitgevoerd zullen eerst de bijbehorende assumpties, namelijk homoscedasticiteit, lineariteit en normaliteit, gecontroleerd worden.

Daarnaast zullen moderatoranalyses uitgevoerd worden om te onderzoeken of er sprake is van een moderatie-effect van het aantal jaar ervaring en de werkfunctie op de samenhang. De moderatieanalyse zal worden uitgevoerd met de gecentraliseerde variabelen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en aantal jaar werkervaring. Van de moderator werkfunctie zijn dummyvariabelen gemaakt. Vervolgens is de regressieanalyse opnieuw uitgevoerd met de dummyvariabele, de gemiddelde competentiebeleving, het aantal meldingen van kindermishandeling en de interactievariabele. De opgestelde hypothesen zullen worden aangenomen wanneer $\alpha = .05$.

Resultaten

Missende waarden

Uit de missende waarden analyse is gebleken dat er geen items waren met meer dan 5% missende waarden. De missende waarden zijn zo nodig vervangen door de gemiddelde score op het item. Een uitzondering hierop is de achtergrondvariabele 'wijk'. Deze variabele is nominaal en hierdoor is het niet mogelijk om de missende waarden te vervangen door het gemiddelde. Deze participanten zijn niet meegenomen in de analyse. De nieuwe items die zijn ontstaan zonder missende waarden zijn vervolgens gebruikt voor de analyses.

Beschrijvende statistieken en bivariate correlatie

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

In Tabel 2, op pagina 10, zijn de bivariate correlaties en beschrijvende statistieken af te lezen voor relevante achtergrondvariabelen, de onafhankelijke variabele, de afhankelijke variabele en de moderatoren. Er is een eenzijdige Spearman's rho uitgevoerd. Uit deze tabel is af te leiden dat de gemiddelde competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden correleert met de wijk waarin iemand werkzaam is. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds achterstandswijken en anderzijds niet-achterstandswijken (Vogelaar, 2007). Een hogere competentiebeleving hangt samen met het werken in een niet-achterstandswijk. Verder is af te leiden dat het feit of iemand cursussen of trainingen omtrent gespreksvoering in de afgelopen vijf jaar heeft gevolgd positief correleert met het aantal meldingen dat gedaan wordt. Het aantal jaren werkervaring met peuters en kleuters hangt negatief samen met aantal meldingen. Dit betekent dat iemand die weinig ervaring heeft ook minder meldingen van kindermishandeling heeft gedaan. De werkfunctie hangt positief samen met het aantal meldingen van kindermishandeling. Hoe hoger de werkfunctie, dus zorgconsulent, hoe meer meldingen er gedaan worden.

Assumpties

Er is niet voldaan aan de assumpties van lineair verband, homoscedasticiteit en normaal verdeelde residuen. Ondanks dat niet aan de assumpties is voldaan is de enkelvoudige regressieanalyse toch uitgevoerd.

Regressieanalyse

Aan de hand van een eenzijdige regressieanalyse is de mogelijke samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en aantal meldingen van kindermishandeling onderzocht. Uit Tabel 3 is af te leiden dat er geen significante samenhang is gevonden. Dit houdt in dat de mate van competentiebeleving niet samenhangt met het aantal meldingen van kindermishandeling die een pedagogisch medewerker of zorgconsulent doet $F(1, 64) = 0.45, p = .252$. Het model verklaart voor 0.7% ($R^2 = .01$) het aantal meldingen van kindermishandeling dat is gedaan, ook wel verklaarde variantie genoemd. Dit is een zeer klein deel van de variantie en wordt dan ook beschouwd als een klein effect (Gravetter & Wallnau, 2012).

Tabel 3

Regressieanalyse Samenhang Competentiebeleving Gespreksvaardigheden en Aantal Meldingen Kindermishandeling (n=66)

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>p</i>
(Constant)	-.29	1.39		-.21	.418
Competentie gespreksvaardigheden	.13	0.19	.09	.67	.252

Noot. 95% betrouwbaarheidsinterval. $\alpha = .05$

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

Tabel 2

Beschrijvende Statistieken en Correlaties van Achtergrondvariabelen, Onafhankelijke Variabele, Afhankelijke Variabele en Moderatoren (n=66)^a.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	M	SD	Min	Max
1. Leeftijd in jaren	-									41.19	10.95	22.00	62.00
2. Hoogst afgeronde opleiding ^b	-.17	-								3.27	1.22	1.00	4.00
3. Aantal jaren ervaring in huidige functie	.51**	-.34**	-							10.92	8.69	1.00	38.00
4. Cursussen of trainingen gespreksvoering in de afgelopen 5 jaar	-.10	-.02	-.10	-						1.69	1.88	0.00	11.00
5. Wijk waarin werkzaam ^c	-.17	-.01	.09	.02	-					1.38	0.49	1.00	2.00
6. GEMCompGS ^d	-.03	.09	.04	.00	.24*	-				7.45	0.73	4.83	9.33
7. Aantal meldingen kindermishandeling	.23*	-.03	.09	.21*	.07	.10	-			0.64	1.09	0.00	5.00
8. Aantal jaren ervaring met peuters of kleuters	.72**	-.27*	.68**	-.08	.04	.02	-.29**	-		13.61	7.42	2.00	38.00
9. Werkfunctie ^e	.11	.22*	-.24*	.01	.15	.02	.37**	-.01	-	0.14	0.35	0.00	1.00

Noot. * $p < .05$. ** $p < .01$. ^an = 63 voor 'wijk waarin werkzaam'. ^bHoogst afgeronde opleiding: 1 = vmbo, 2 = mbo, 3 = havo/vwo, 4 = hbo/w.o. ^cWijk: 1 = achterstandswijk, 2 = niet-achterstandswijk. ^dGEMCompGS = gemiddelde competentiebeleving gespreksvaardigheden. ^eWerkfunctie: 0 = pedagogisch medewerker, 1 = zorgconsulent. Min = minimum, Max = maximum.

Moderatieanalyse

Om te onderzoeken of aantal jaren werkervaring de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling versterkt is een eenzijdige moderatieanalyse uitgevoerd. Tabel 4 geeft weer dat dit verband niet significant is. Het aantal jaren ervaring van een pedagogisch medewerker of zorgconsulent hangt niet significant samen met het verband tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en aantal meldingen van kindermishandeling $F(3, 62) = 0.98, p = .205$. Door werkervaring als moderator toe te voegen aan het model wordt er voor 4.5% ($R^2=.05$) meer variantie verklaard.

Tabel 4

*Moderatieanalyse Werkervaring op Samenhang Competentiebeleving
Gespreksvaardigheden en Aantal Meldingen Kindermishandeling (n=66)*

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>T</i>	<i>P</i>
(Constant)	.64*	0.13		4.79	.000
Interactie ^a	.01	0.03	.03	0.26	.400

Noot. ^aInteractie = Gecentraliseerde competentiebeleving gespreksvaardigheden en gecentraliseerde werkervaring. 95% betrouwbaarheidsinterval. $\alpha = .05$. * $p < .001$.

De tweede moderatieanalyse is gebruikt om te onderzoeken of de variabele werkfunctie modereert op de positieve samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen. De resultaten van de moderatieanalyse zijn zichtbaar in Tabel 5 op de volgende pagina. Door werkfunctie toe te voegen aan het model wordt er 35.1% ($R^2 = .35$) van de variantie van het aantal meldingen meer verklaard. De verklaarde variantie van het model is significant, $F(3,62) = 11.19, p < .001$. Er is geen significant resultaat van de interactievariabele, dit betekent dat er geen moderatie-effect van werkfunctie is op de samenhang van competentiebeleving en het aantal meldingen. De samenhang van de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling wordt niet versterkt door de moderator werkfunctie. Maar de werkfunctie alleen hangt wel samen met het doen van een melding, zoals is af te lezen uit Tabel 2 op pagina 10.

Tabel 5

*Moderatieanalyse Werkfunctie op Samenhang Competentiebeleving
Gespreksvaardigheden en Aantal Meldingen Kindermishandeling (n=66)*

	<i>B</i>	<i>SE</i>	β	<i>t</i>	<i>P</i>
(Constant)	-1.33	3.90		-.34	.368
Interactie ^a	-.39	.55	-.96	-.72	.238

Noot. ^a Interactievariabele: Gemiddeld aantal meldingen en dummyvariabele werkfunctie. Betrouwbaarheidsinterval: 95%. $\alpha = .05$.

Discussie

Om een bijdrage te leveren aan de kennis over het melden van kindermishandeling en het aantal meldingen te vergroten, is er in deze huidige studie onderzocht of er een samenhang is tussen de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling. Op basis van de geraadpleegde literatuur werd verwacht dat er een positief verband zou zijn tussen de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen. Op het moment dat iemand zich zekerder voelt over zijn gespreksvaardigheden zal deze persoon meer meldingen doen van kindermishandeling (Schols et al., 2013). Daarnaast was de verwachting dat dit verband gemodereerd zou worden door het aantal jaren werkervaring (Goebels, et al., 2008) en de werkfunctie (Kenny, 2001) van een melder.

In dit onderzoek is echter geen significante samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling gevonden. Dit is tegenstrijdig met wat er uit eerder onderzoek is gebleken (Schols et al., 2013). Dat dit resultaat niet uit dit onderzoek naar voren is gekomen kan mogelijk verschillende verklaringen hebben, maar dit betekent niet dat dit verband er niet is. Vervolgonderzoek moet dit verband al dan niet nog verder aantonen.

Het gevonden resultaat kan verklaard worden doordat er gebruik is gemaakt van een kleine steekproef, waarin de zorgconsulenten ondervertegenwoordigd zijn. Daarnaast bestaat deze kleine steekproef ook uit enkele professionals die nog nooit kindermishandeling zijn tegengekomen op hun werk en dus nooit een melding hebben gedaan. In dit onderzoek zijn de mensen die nog nooit een melding van kindermishandeling hebben gedaan niet uitgesloten van het onderzoek. Dit zou kunnen betekenen dat deze respondenten ook hun competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden over kindermishandeling minder goed kunnen inschatten, dit zou voor een vertekend beeld op de vragenlijsten kunnen zorgen. Daarbij is niet duidelijk gecommuniceerd met de participanten dat een melding van kindermishandeling door een pedagogisch medewerker bij een zorgconsulent ook als melding geldt en dus meetelt in

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKSVAAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

het aantal meldingen op de vragenlijst. Dit kan wederom voor een vertekend beeld hebben gezorgd.

Een andere verklaring voor de gevonden gegevens zou kunnen zijn dat er nog andere aspecten van invloed zijn op het aantal meldingen dat wordt gedaan van kindermishandeling. Uit onderzoek is gebleken dat er ook persoonlijke factoren van invloed zijn op het doen van een meldingen van kindermishandeling (Ben Natan, Faour, Naamah, Grinberg, & Klein-Kremer, 2012). De belangrijkste factor uit dit onderzoek is het verantwoordelijkheidsgevoel dat professionals bij zich dragen omtrent het melden van kindermishandeling. Daarnaast blijken de eigen visie op kindermishandeling en de mate van afkeuring hierop ook van significante invloed te zijn. Uit een ander onderzoek blijkt dat professionals niet melden uit angst er achteraf naast te zitten (Lazenbatt & Freeman, 2006). Deze persoonlijke factoren zijn buiten beschouwing gelaten in dit onderzoek, waardoor er een onvolledig beeld is van waarom er niet gemeld wordt.

Daarnaast is gebleken dat de variabelen, werkfunctie en aantal jaar werkervaring, niet significant modereren op de samenhang tussen competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen van kindermishandeling. Uit de bivariate correlatieanalyse die is uitgevoerd, blijkt dat werkfunctie wel direct samenhangt met het aantal meldingen van kindermishandeling. Zorgconsulenten doen vaker een melding van kindermishandeling dan pedagogisch medewerkers, dit is in lijn met wat er is gevonden in de literatuur. Pedagogisch medewerkers geven de taak van het melden vaker over aan hun manager (Kenny, 2001). Gezien de samenhang zoals die is gebleken uit de bivariate correlatieanalyse is het relevant om vervolgonderzoek te doen naar de samenhang tussen aantal jaar werkervaring en het aantal meldingen van kindermishandeling en de samenhang tussen werkfunctie en het aantal meldingen van kindermishandeling.

Dit onderzoek heeft een aantal sterke punten. Allereerst is het construct van competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden goed gemeten. De vragenlijst heeft een hoge Cronbach's alpha. Ten tweede zijn binnen dit onderzoek weinig missende waarden, hierdoor zijn de resultaten betrouwbaarder en meer volledig. Ten derde zijn binnen dit onderzoek ook zorgconsulenten meegenomen, waardoor er een breder beeld van het werkveld is verkregen. Als laatst is dit onderzoek van groot maatschappelijk belang, aangezien heden ten dage kindermishandeling nog steeds ondergerapporteerd wordt en er behoefte is bij professionals aan training met betrekking tot gespreksvaardigheden over kindermishandeling en er in opleidingen niet altijd aandacht wordt besteed aan het voeren van gesprekken over kindermishandeling (Van der Linden & Brinkhorst, 2012).

Dit onderzoek heeft echter ook een aantal limitaties. Zoals ook eerder benoemd is de steekproef heel erg klein. Hiernaast is er een scheve verdeling van pedagogisch

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKSVAAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINERMISHANDELING

medewerkers en zorgconsulenten, waarbij de zorgconsulenten sterk ondervertegenwoordigd zijn. Daarnaast is het een correlatieve onderzoek, dit betekent dat er geen causale conclusies getrokken kunnen worden. Een longitudinaal onderzoek met een grotere steekproef en betere verdeling tussen enerzijds pedagogisch medewerkers en anderzijds zorgconsulenten is van belang waarbij meerdere facetten, zoals persoonlijke factoren, worden meegenomen om een completer beeld te krijgen.

De belangrijkste conclusie van dit onderzoek is dat er geen samenhang tussen de competentiebeleving met betrekking tot gespreksvaardigheden en het aantal meldingen is gevonden. Vervolgonderzoek moet dit verband verder aantonen, omdat het maatschappelijk belang groot is.

Literatuur

- Abrahams, N., Casey, K., & Daro, D. (1992). Teachers' knowledge, attitudes, and beliefs about child abuse and its prevention. *Child Abuse & Neglect, 16*, 229-238. doi:10.1016/0145-2134(92)90030-U
- Alink, L., Pannebakker, F., Euser, S., Bakermans-Kranenburg, M., Vogels, T., & Van IJzendoorn, R. (2013). Kindermishandeling in Nederland Anno 2010. *Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen, 91*, 396-404. doi:10.1007/s12508-013-0137-x
- Alink, L., Van IJzendoorn, R., Bakermans-Kranenburg, M., Pannebakker, F., Vogels, T., & Euser, S. (2011). *Kindermishandeling, 2010*. Casimir: Leiden.
- Alvarez, K. M., Kenny, M. C., Donohue, B., & Carpin, K. M. (2004). Why are professionals failing to initiate mandated reports of child maltreatment, and are there any empirically based training programs to assist professionals in the reporting process? *Aggression and Violent Behavior, 9*, 563-578. doi:10.1016/j.avb.2003.07.001
- Axboe, M. K., Christensen, K. S., Kofoed, P. E., & Ammentorp, J. (2016). Development and validation of a self-efficacy questionnaire (SE-12) measuring the clinical communication skills of health care professionals. *BMC Medical Education, 16*, 1-10. doi:10.1186/s12909-016-0798-7
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York: Freeman.
- Ben Natan, M., Faour, C., Naamah, S., Grinberg, K., & Klein-Kremer, A. (2012). Factors affecting medical and nursing staff reporting of child abuse. *International Nursing Review, 59*, 331-337. doi:10.1111/j.1466-7657.2012.00988.x
- Berger, M. A., Ten Berge, I. J., & Geurts, E. (2004). *Samenhangende hulp: Interventies voor mishandelde kinderen en hun ouders*. Utrecht: NIZW.
- Cecil, C. A., Viding, E., Fearon, P., Glaser, D., & McCrory, E. J. (2016). Disentangling the mental health impact of childhood abuse and neglect. *Child Abuse & Neglect, 63*, 106-119. doi:10.1016/j.chiabu.2016.11.024
- Connell, C. M., Bergeron, N., Katz, K. H., Saunders, L., & Tebes, J. K. (2007). Re-referral to child protective services: The influence of child, family, and case characteristics

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKSWAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINERMISHANDELING

- on risk status. *Child Abuse & Neglect*, 31, 573-588. doi:10.1016/j.chiabu.2006.12.004
- DeVooght, K., McCoy-Roth, M., & Freundlich, M. (2011). Young and vulnerable: Children five and under experience high maltreatment rates. *Child Trends: Early Childhood Highlights*, 2, 1-20. Verkregen van: <http://ejournal.narotama.ac.id/files/Young-and-vulnerable-Children-five-and-under-experience-high-maltreatment-rates.pdf>
- Feng, J. Y., Huang, T. Y., & Wang, C. J. (2010). Kindergarten teachers' experience with reporting child abuse in Taiwan. *Child Abuse & Neglect*, 34, 124-128. doi:10.1016/j.chiabu.2009.05.007
- Feng, J. Y., Wu, Y. W. B., Fetzer, S., & Chang, H. Y. (2012). Contextual effects on kindergarten teachers' intention to report child abuse. *Journal of Community Psychology*, 40, 886-890. doi:10.1002/jcop.21508
- Field, A. (2013). *Discovering statistics using IBM SPSS statistics* (4th ed.). London, England: SAGE Publications.
- Flaherty, E. G., Sege, R. D., Griffith, J., Price, L. L., Wasserman, R., Slora, E., ... Abney, D. (2008). From suspicion of physical child abuse to reporting: Primary care clinician decision-making. *Pediatrics*, 122, 611-619. doi:10.1542/peds.2007-2311
- Forrester, D., Kershaw, S., Moss, H., & Hughes, L. (2008). Communication skills in child protection: How do social workers talk to parents? *Child & Family Social Work*, 13, 41-51. doi:10.1111/j.1365-2206.2007.00513.x
- Gilbert, R., Kemp, A., Thoburn, J., Sidebotham, P., Radford, L., Glaser, D., & MacMillan, H. L. (2009). Recognising and responding to child maltreatment. *The Lancet*, 373, 167-180. doi:10.1016/S0140-6736(08)61707-9
- Goebbels, A. F. G., Nicholson, J. M., Walsh, K., & De Vries, H. (2008). Teachers' reporting of suspected child abuse and neglect: Behaviour and determinants. *Health Education Research*, 23, 941-951. doi:10.1093/her/cyn030
- Gravetter, F. J., & Wallnau, L. B. (2012). *Statistics for the behavioral sciences* (9th ed.). United Kingdom: Cengage Learning.

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

- Heim, C., Shugart, M., Craighead, W. E., & Nemeroff, C. B. (2010). Neurobiological and psychiatric consequences of child abuse and neglect. *Developmental Psychobiology*, *52*, 671-690. doi:10.1002/dev.20494
- Jeugdwet 2015. (2015, 1 januari). Verkregen op 09 maart 2017 van: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0034925/2017-02-28/0>
- Kenny, M. C. (2001). Child abuse reporting: Teachers' perceived deterrents. *Child Abuse & Neglect*, *25*, 81-92. doi:10.1016/S0145-2134(00)00218-0
- Kenny, M. C. (2004). Teachers' attitudes toward and knowledge of child maltreatment. *Child Abuse & Neglect*, *28*, 1311-1319. doi:10.1016/j.chiabu.2004.06.010
- Lazenbatt, A., & Freeman, R. (2006). Recognizing and reporting child physical abuse: A survey of primary healthcare professionals. *Journal of Advanced Nursing*, *56*, 227-236. doi:10.1111/j.1365-2648.2006.04030.x
- Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. (2016). Basismodel meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling: Stappenplan voor het handelen bij signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Verkregen van: http://www.stanislascollege.nl/fileadmin/user_upload/Praktijkonderwijs/PDF_praktische_informatie/PDF_passend_onderwijs/basismodel-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling.pdf
- Moylan, C. A., Herrenkohl, T. I., Sousa, C., Tajima, E. A., Herrenkohl, R. C., & Russo, M. J. (2010). The effects of child abuse and exposure to domestic violence on adolescent internalizing and externalizing behavior problems. *Journal of Family Violence*, *25*, 53-63. doi:10.1007/s10896-009-9269-9
- Munro, E. (2005). What tools do we need to improve identification of child abuse? *Child Abuse Review*, *14*, 374-388. doi:10.1002/car.921
- Piltz, A., & Wachtel, T. (2009). Barriers that inhibit nurses reporting suspected cases of child abuse and neglect. *The Australian Journal of Advanced Nursing*, *26*, 93-100. Verkregen van:

ONDERZOEK SAMENHANG COMPETENTIEBELEVING GESPREKVAARDIGHEDEN EN MELDINGEN KINDERMISHANDELING

<https://search.informit.com.au/documentSummary;dn=249036328669998;res=I>

ELAPA

- Van der Linden, P., & Brinkhorst, J. (2012). Aandacht voor kindermishandeling en huiselijk geweld: Inventarisatie onder (initiële) opleidingen voor medische beroepen. Verkregen van: http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/Aandacht_voor_kindermishandeling_en_huiselijk_geweld.pdf
- Van Rossum, J., Ten Berge, I., & Anthonijsz, I. (2008). Competenties in relatie tot de aanpak van kindermishandeling. Verkregen van: [http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/\(301990\)-Competenties_aanpak_kindermishandeling.pdf](http://www.nji.nl/nl/Download-NJi/Publicatie-NJi/(301990)-Competenties_aanpak_kindermishandeling.pdf)
- Vogelaar, C. P. (2007, 31 mei). Brief van de Minister voor wonen, wijken en integratie [Kamerstuk]. Verkregen van: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30995-5.html>
- Schols, M. W., De Ruiter, C., & Öry, F. G. (2013). How do public child healthcare professionals and primary school teachers identify and handle child abuse cases? A qualitative study. *BMC Public Health*, *13*, 807-822. doi:10.1186/1471-2458-13-807
- Tang, C. S. K. (2006). Corporal punishment and physical maltreatment against children: A community study on Chinese parents in Hong Kong. *Child Abuse & Neglect*, *30*, 893-907. doi:10.1016/j.chiabu.2006.02.012
- Tavakol, M., & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, *2*, 53-55. doi:10.5116/ijme.4dfb.8dfd
- Walsh, K., Bridgstock, R., Farrell, A., Rassafiani, M., & Schweitzer, R. (2008). Case, teacher and school characteristics influencing teachers' detection and reporting of child physical abuse and neglect: Results from an Australian survey. *Child Abuse & Neglect*, *32*, 983-993. doi:10.1016/j.chiabu.2008.03.002
- Webster, S. W., O'Toole, R., O'Toole, A. W., & Lucal, B. (2005). Overreporting and underreporting of child abuse: Teachers' use of professional discretion. *Child Abuse & Neglect*, *29*, 1281-1296. doi:10.1016/j.chiabu.2004.02.007

Bijlage

Schalenboek

Schaal Aantal meldingen Kindermishandeling (MeldKM)

AGM12JA open vervolgvraag

Bij AGM12JA gaat het om het aantal meldingen dat iemand heeft gedaan. Doordat er om een aantal wordt gevraagd is het mogelijk om hiermee te rekenen.

Schaal Functie participant (FunctiePM/FunctieZ)

AGM4 open vraag, met antwoordmogelijkheden 0 = pedagogisch medewerker, 1 = zorgconsulent. Dit is een dummyvariabele.

Schaal Aantal jaar werkervaring (WerkE)

AGM5b open vraag. Hier wordt de totale werkervaring met peuters en kleuters gevraagd in jaren.

Schaal Zelfwaargenomen communicatievaardigheden (CompGS)

SCZ1 t/m SCZ12 gesloten vragen. Likert-schaal 1 – 10. Waarbij 1 zeer onzeker is en 10 zeer zeker. Hier wordt een gemiddelde van berekend, waardoor uiteindelijk de schaal GemCompGS is ontstaan.